

3/9

LA CAMPANA DE GRACIA

El colom de la pau

La Campana de Gràcia

Redacció i Administració:
LLIBRERIA ESPANYOLA
Rbla. del Mig, 20 - Telèf. 18692

SETMANARI POLITIC

PREU: 15 CENTIMS

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ:

Fora de Barcelona } Espanya. . . . 1'50 ptes.
cada trimestre. } Estranger . . . 2'50 »

NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

Els Estatuts

- ¿Quan es discutiran a les Corts Constituents l'Estatut de Catalunya i l'Estatut de la terra?
Diuen que quan s'hagin aprovat els pressupostos.
Molt bé. Encara que seria millor que ja estiguessin llestes la llei agrària i la llei autonòmica.
Aquestes pragmàtiques formen part de la Constitució. Més que lleis constitucionals complementàries aquestes disposicions són de caràcter estrictament constitucional.
L'Estatut agrari ha d'ésser la verdadera Constitució d'Espanya, perquè el camp és el sustentacle de la nostra economia i damunt l'economia descansa tota la superestructura estatal i social.
De la importància de l'Estatut de Catalunya no en parlem perquè dirien que ens cega la passió.
Es per això, per la transcendència que per a nosaltres tenen la llei agrària i la llei autonòmica, que creiem que els dos projectes no deuen discutir-se alhora.
Hem llegit unes declaracions d'Azaña en aquest sentit que ens semblen poc raonables.
Ni per l'apassionament que els dos dictàmens han de suscitar, ni per l'examen detingut que requereixen, no convé, al nostre mode de veure, presentar-los junts.
No direm quin dels dos ha de precedir l'altre, perquè els dos els considerem cabdals.
Però que en la discussió se'ls ha de separar, per a nosaltres no hi ha cap dubte.*

Les tragèdies de la vida

Una noia de setze anys, filla d'obriers que estaven sense treball feia setmanes, va llegir en la secció d'anuncis d'un periòdic que a casa de certa modista es necessitava una aprenenta ja avençada i coneixedora dels elements i primers secrets de l'ofici.

La nena, que convencionalment anomenarem Maria, havia cosit ja en algun taller, malgrat ara es trobés en atur forçós. Per la mateixa raó, el seu pare, que era paleta, va haver de marxar a França a cercar el que no li donaven ací.

Maria i la seva mare, en llegir el susdit anunci, van respirar. La filla era una càrrega per a la mare, que guanyava algun tros de pa rentant roba i fent feines per les cases. Dues germanes més grandetes no treballaven tampoc i no perquè els en faltessin ganes certament.

Maria va anar a oferir-se a la modista de què parlava el diari. Li van donar treball una setmana, i als vuit dies la van acomiadar, dient-li:

—No hi ha més feina, filla. ¿Què vols? Hi ha molta crisi. Després, el treballar fa burro. No es guanya res. A una noia màca, com tu, el que li convé és tenir un protector, cercar un amic. Torna d'ací uns quants dies a veure si hi ha feina.

La noia tornà. No li donaren feina i li repetiren la mateixa cançó.

Maria refusava sempre les proposicions indecoroses que hom li feia, fins que la falsa o verdadera modista l'envià amb uns figurins a una casa del carrer de Muntaner.

Ací es presentà una senyora, que amb moltes moixaines digué a la modisteta que un senyor que la coneixia i se l'estimava molt la volia saludar i li faria un obsequi, si era gentil amb ell.

Sense donar-se compte la humil obrereta de l'agulla es va trobar sola en una "chaise-longue" amb aquell cavaller de qui li havien ponderat tant la fortuna i la bondat.

Va estar, en efecte, aquell senyor amb la xicoteta molt amable. No li va fer res de l'altre món, no es creguin. Alguna abraçada, alguna pessigada, algun petonet i... un altre dia es continuarà la sessió.

—Què! ¿T'ha agradat? —li va dir la Madam. — Ja veus que no ha passat res. Torna demà, beneitona. Li dius a la teva mare que ja has trobat feina. Ací n'hi ha sempre, de feina. ¿Saps, aquest senyor? Té. M'ha donat per tu dos duros. Guàrdate'ls per tu. No els hi ensenyis, a ta mare. Per ella ja et donaré la setmanada. ¿Vindràs demà? Tal volta es casaria amb tu. I si no, ja te'n presentaré un altre. Ací en vénen molts, de senyors.

Maria tornà al carrer de Muntaner. Primer, no eren més que senyors que s'entretenien i jugaven amb ella. Per facilitar l'esport, la Madam li feia posar a la noieta un Kimono i amagava els draps bruts que portava del carrer i que només es posava per tornar a casa.

Els jocs de mans dels senyors que es divertien amb la Maria, aviat es van complicar. I va succeir l'inevitable. Un sàtir — el que més va pagar a Madam — va deshonrar la Maria.

Aquesta no gosà sincerar-se amb la seva mare. I seguí visitant el carrer de Muntaner. Conegué molts senyors, però a les tres setmanes la petita va caure malalta. El metge va dir a la família astorada que aquella criatura en portava una altra i estava infectada d'una malaltia repugnant.

Pensareu que això és una novella, ¿veritat, lectors meus? Doncs això acaba de passar a Barcelona. Un fabricant del carrer de Trafalgar està acusat, amb aquest motiu, d'abusos deshonestos; un botiguer de la Ronda de la Universitat ha estat assenyalat per la víctima d'aquestes infàmies com autor de la violació o de l'estupre; la modista, suposada o real, coautora amb la Madam del delictes de corrupció de la menor, és també coneguda. I bé: a cap d'aquests criminals hom no ha pogut empaperar encara. Només ha processat el jutge a la Madam, deixant-la en

llibertat provisional sense fiança, per a què no sofreixi perjudicis la indústria de cercar carn fresca entre les filles dels obrers per a què es diverteixin els burgesos.

Senyor Fiscal, senyor president de l'Audiència, senyor ministre...

ANGEL SAMBLANCAT

Botons de foc

Ventosa ha estat elogiat pel cavernari Oreja.
Ho trobem molt natural.

* * *

Sembla que els capitalistes de Bilbao han rebut molt bé el senyor Ventosa.

Encara ho trobem més natural.

* * *

Els capitalistes de Bilbao ovacionaren al Ventosa, ex-ministre de l'ex-rei, quan aquest, el Ventosa, sabotejà la República.

* * *

El senyor Pellicena elogiant a Lerroux!
Deixeu-nos riure una mica!
Perquè, vaja, val més riure!

* * *

Ha mort Arístides Briand.
Ja sabem qui estarà de dol: Quiñones de León.

* * *

La Nación parla dels que calumniën la dictadura de Primo de Rivera.

No la calumnia ningú, perquè no és possible la calúnnia.
Hi ha tan sols l'atac: l'atac de tota la gent honrada.

* * *

A Palma de Mallorca, en un míting, s'han reunit cinc mil cavernaris.

Sí que hi deuen viure malament, a Palma, les persones intel·ligents i dignes, amb tants aficionats a la caverna!

* * *

I els jesuïtes? No se n'havien d'anar? No havien d'abandonar els col·legis?

Perquè ara resulta que els jesuïtes han llogat cases i torres i segueixen, com abans, l'ensenyament

Què passa?

* * *

Sembla que un tal mossèn Tusquets ha publicat un llibre en l'editorial d'un tal Vilamala.

Sembla que el llibre ha armat un gran aldarull.

Tot plegat, no té cap importància. Tot plegat, és una rucada més: una rucada que fa pudor de capellà.

* * *

Els senyors (?) de la Unión Patriótica ara es fan lerrouxistes.

Ja farà barrila, Lerroux!

* * *

Llegim: "El señor Rocha—es refiere a l'ambaixador d'Espanya a Portugal—hizo un caluroso elogio del nuevo régimen, y "dijo que las leyes contra cualquier religión son absurdas, porque las religiones son sentimientos del alma, que no se regulan con decretos".

Ai, que patirem amb uns republicans d'aquesta mena!

* * *

El comte de Romanones ha dit que no es volia morir sense veure governar a Lerroux.

Sí que viurà anys, doncs!

INTENCIONS

TÀCTICA PERILLOSA

Hi ha un ambient d'hostilitat contra l'Esquerra. Un ambient no massa lògic, no massa explicable. Un ambient que no s'adiu gaire amb aquell 14 d'abril, que tenia un aire líric de festa major.

Després d'aquell 14 d'abril, no es comprèn, avui, aquest ambient d'hostilitat a l'Esquerra. Ens fa l'efecte que això, més que un sentiment, és una tàctica: una tàctica estúpida i perillosa que, aprofitant el disgust del poble, empen les dretes. Estúpida i perillosa, perquè aquesta tàctica de descredít i hostilitat no portarà un predomini de les dretes, sinó de les extremes esquerres. I les extremes esquerres seran el pitjor enemic, el més implacable, de les dretes burgeses i clericals.

No volem pas dir que els homes de l'Esquerra siguin invulnerables. No, no: alguns d'ells, llamentosament, són massa vulnerables. Alguns d'ells, per dissort, han perdut la confiança del poble, puix l'actuació llur no ha respost a les esperances del poble.

Però això no és motiu ni raó per a atacar l'Esquerra en bloc. Abandonar l'Esquerra per la Dreta, fóra un disbarat i un suïcidi. Abandoneu, si cal, els homes de l'Esquerra que no hagin complert llur deure. No mancaran homes, com ara us diuen. Els trobareu a les fàbriques, als camps, als tallers. Homes independents, homes del poble, que han lluitat, que han sofert, que coneixen totes les inquietuds, totes les angúnies, totes les necessitats del poble.

Però mai, la tornada a les dretes.

Les dretes, a Catalunya, com per tot arreu, han fet més mal que una pedregada.

Amb el nom de Catalunya sempre penjat als llavis, han traït Catalunya.

Amb el nom de Catalunya, però no en nom de Catalunya, els homes de la Lliga, els Cambó, els Ventosa, els Rodés, han esdevingut ministres d'aquell pobre diable que es vanava d'ésser descendent de Felip V.

Han col·laborat amb la monarquia i en tots els negocis bruts de la monarquia.

Han col·laborat amb la dictadura i en tots els negocis bruts de la dictadura.

Han col·laborat en el pistolisme, en l'assassinat d'obrers, en nom de l'ordre, de la tranquil·litat i els bons aliments.

Han fet un catalanisme eixorc, antipàtic, de pessebre d'odi al poble.

I ara col·laboren amb la monarquia — segurs que mai no els acceptaria de bon grat la República —, per a seguir la seva tàctica de sempre: sembrar l'odi, el rezel, la inquietud, la desconfiança.

Aquesta tàctica pot donar uns resultats contraris dels que hom esperava. Ja els dona.

La gent perd confiança en les esquerres? Però les dretes no en guanyen.

I és que estan massa brutes de les passades vileses, dels passats negocis, dels passats crims.

Tan brutes, que ja mai més no podran actuar entre gent honesta i honorable.

El poder de les dretes ha finit. El futur, ara, vulguin no vulguin, és de les esquerres.

Lluís CAPDEVILA

Una cosa és predicar...

—Nosaltres, els màrtirs...

LA "TIRANIA" DEL SENYOR AZAÑA

El debat sobre la suspensió del principal òrgan cavernícola va acabar com havia d'acabar: dient-ne el senyor Azaña quatre de fresques i retirant la proposició el senyor Gil Robles.

I el senyor Azaña digué ço que era lògic en aquests casos: i és que la llibertat arriba fins al punt on se l'ataca, puix si l'atac es consentís, la llibertat desapareixeria. Hom diu que això és un sofisme, però jo dic que Ortega i Gasset té raó de dir que els sofismes amb majoria parlamentària són un raonament perfecte.

El "tirà" palesà que no s'espanta ni davant de les maniobres cavernícoles ni davant de les impaciències radicals. Governar amb la majoria, amb el Parlament obert, a plena llum, aquesta és la veritable democràcia.

LA INTERVENCIÓ DELS RADICALS

Els radicals, que van palesar una susceptibilitat tal volta únicament explicable per la impaciència que tenen per governar, no van estar a l'alçària del que demanaven les circumstàncies. Don Alexandre, molt prudentment, no va acudir a la sessió.

L'ORIENTACIÓ DE LES MASSES

Aquest acudit, a Barcelona, el penjarien a un ex-senador. Ací, hem de dir qui l'ha fet. És un constructor de cases, bilbaí, que ha ingressat—"o así"—al partit radical.

—El partido de Lerroux será un gran partido— deia. —La multitud siempre hace lo mismo: va donde la llevan, como los corderos de Palurdo."

Vers l'esdevenidor

Estem en un període de franca descomposició del sistema capitalista.

El descontent i el malestar de la classe proletària ens vaticinen trastorns tan grans, que, indefectiblement, han d'enderrocar els falsos fonaments que sostenen la societat present.

El que constantment es preocupa del benestar comú i segueix sense defallir el desenvolupament dels fets quotidians, tot seguit es dona compte que els pobles caminen ràpidament vers el seu alliberament. El nombre de descontents cada dia és més considerable, degut a la crítica situació a què ens ha portat un règim ple de prejudicis, el qual es veu impossibilitat de dar solució als grans problemes que constantment se li presenten.

La societat present és un cos corcat per un mal secular que la ciència política contemporània no sap ni pot curar. La gent d'intel·lecte obtús creu que el mal és transitori i que, per tant, no hi ha motiu per alarmar-se. Aquesta gent em recorda aquell personatge històric que, quan li digueren que les hordes revolucionàries el cercaven per a ajusticiar-lo, cridà: "Deixeu los que arribin fins a mi, que, en menys del temps que trigaré a dir-ho, faré que s'humilin als meus peus". i, tot just havia pronunciat aquests mots, el poble irat l'ocí.

Tots els governs que assoleixen el Poder dintre el règim capitalista, saben perfectament d'on neix el mal, i no tan sols són incapaços de guarir-lo, sinó que s'oposen fermament a tot intent encaminat a donar-li solucions acceptables. La seva intransigència de grans estadistes els porta fins a l'extrem d'atropellar els més sagrats anhels del poble, i lluny d'escoltar i respectar les veus de protesta, que són el veritable reflex del desig popular, castiga inflexiblement els protestataris, ofegant així el clam engendrat per una misèria que hauria d'avergonyar la seva dignitat de governants. Ells són els legisladors de les lleis imposades per la majoria del país; però no han d'oblidar que hi ha una resta de voluntats contràries a la seva actuació governamental, i aquestes voluntats, en un termini més o menys llarg, han de formar el règim que els succeirà i que els farà responsables dels seus errors o les seves negligències.

El poble que treballa i pateix no pot estar de cap manera d'acord amb unes lleis que constitueixen la base de la seva esclavitud. El que passa és que la major part de la massa obrera del país, desconixedora de les veritables tendències polítiques, posa ingènuament la seva fe i el seu entusiasme en homes la dignitat política dels quals sap col·locar-se constantment a l'altura de les circumstàncies.

No passa dia sense que la Premsa no ens doni compte de complots descoberts i sublevacions reprimides als cinc continents del món, i és que cada vegada la misèria es fa més extensiva, i l'odi contra els Estats capitalistes és més gran.

En va els Governos tracten de presentar-nos els promotors d'aquests fets com a éssers anormals i inconscients. No pot ni deu titllar-se d'inconscient l'home que lluita contra l'actual societat, mare de totes les dissorts presents; més justament podríem dir d'ell que és l'heroi al qual les generacions futures retransmetran tribut davant la seva magnànima obra.

Les revolucions que porten per emblema l'amor i la justícia, cada vegada que se les enfonsa en el fracàs, reneixen amb més potència, fins que arriba un moment que hom no és capaç de deturar-les, perquè amb l'impuls vigorós del seu pas ho devasten tot.

En l'horitzó llunyà de l'emancipació social, el reflex rogenç del sol que ha d'illuminar l'imperi de l'amor, ens descobreix els inicis d'un esdevenidor més equitatiu per a la humanitat que pateix i espera.

A. S. PONT GRIFOLL

Correu de l'Estranger

EL CAS DEL JAPÓ I LA SOCIETAT DE GINEBRA

Els japonesos s'han valgut de la guerra, de la guerra amb tots els seus horrors, com a suprema raó. El fet que no hagi estat declarada oficialment, no fa sinó agreujar la seva conducta amb una hipocresia inqualificable.

Cal deplorar aquesta actitud, no solament a causa del sacrifici de vides humanes, de les destruccions i misèries que acumula, ans també a causa de les conseqüències que pot tenir a Europa i a Amèrica.

Què esdevé, l'autoritat de la Societat de Nacions i la força dels tractats, quan hom veu un dels seus components principals violar amb una tal evidència la signatura que ha posat sota el pacte Kellogg declarant la guerra fora de llei? ¿No és lamentable que abans d'acceptar una mediació pacífica, declari l'agressor haver assolit tots els objectius guerrers que s'havia proposat?

Però no s'ha de deduir pas d'això que la Societat de Nacions no serveixi per a res. Si el Japó ha pogut burlar-se impunement de la Societat de Ginebra, és perquè aquesta Societat no és prou forta per a imposar les sancions indispensables i restablir l'imperi de la Llei.

La guerra de l'Extrem-Orient demostra, contràriament, quan necessària seria la universalitat de la Societat de Nacions. Perquè els dos pobles més interessats, en efecte, en aquesta lluita, Rússia i els Estats Units, no formen part de la Societat. I aquesta abstenció ha estat precisament, fins ara, una de les causes principals del fracàs de diverses temptatives de mediació.

La Xina ha reclamat constantment l'arbitratge. Si el Japó l'ha refusat, és perquè la Societat de Nacions no tenia mitjans d'imposar-lo. Es, doncs, evident la necessitat imperiosa d'una organització internacional, no solament jurídica com l'actual, ans també econòmica, financiera i militar.

Si tots els països contractants haguessin declarat el boicot econòmic i financier a l'agressor, el Japó, probablement, no hauria continuat la guerra. I, d'haver-la continuat amb obstinació suïcida, hauria anat, fatalment, a una catàstrofe definitiva.

La conclusió és que la lliçó dels fets reforcen els arguments de la raó. Per tal d'assegurar la pau, cal una Societat de Nacions universal, puixant i inexorable, capaç per ella mateixa d'imposar la llei amb amples facultats.

LES ELECCIONS JAPONESES

Les eleccions japoneses han donat una gran majoria al govern, el qual disposarà d'ara en avant de 301 llocs al Parlament, mentre l'oposició sols en tindrà 151.

El partit conservador, que és el que ocupa el govern, s'ha fortificat considerablement amb aquestes eleccions. És el partit dels militars, de l'alta burocràcia i dels grans propietaris agrícoles. L'altre partit, el liberal, reuneix principalment els representants de la gran indústria, de la banca i dels interessos navals.

En realitat, però, no cal fiar-se gaire dels noms. Ambdós partits tenen una ideologia quasi igual, molt semblant a la dels partits espanyols que, en temps de la monarquia, governaven alternativament sota el control d'una camarilla palatina.

Part, però, de l'opinió pública japonesa mira amb bons ulls els esdeveniments imperialistes de la Manxúria i de Xang-Hai, i demana mesures més i més enèrgiques contra els xinesos. La victòria del partit conservador representa, doncs, el triomf de les tendències nacionalistes més exasperades i de la política més imperialista, especialment a Xina.

Això no obstant, existeix avui dia al Japó un poderós corrent d'opinió contrari a aquesta política conservadora i militarista, corrent que es manifesta repetidament en petits, però significatius esclats revolucionaris.

Altrament, el país es troba voltat de dificultats econòmiques i financieres formidables. Els esdeveniments actuals, en agreujar-les, poden precipitar aquest moviment sord de protesta, latent en gran part del país, i que ja ha començat, ací i allà, a sortir tumultuosament a la superfície.

Notes d'un carnet

Existeix, dissortadament, un important nucli d'homes que busquen en el sexe contrari no la dona, sinó la femella.

* * *

L'home ignorant sempre troba raons a propòsit per a justificar-se a si mateix les seves accions, per reprobables que aquestes siguin.

* * *

L'amor no és possessió, és desdobleament.

* * *

La més aguda de les ingratituds és la filial.

* * *

Encara que es tracti d'un mal subjecte, no exageris la seva maldat; no sigui que pensis més roïnament que el qui provocà les teves càbales.

* * *

Una coqueteria de dona, encara que provingui d'una vulgar coqueta, sempre és una arma que fereix.

SANTIAGO G. PONT

Ha mort Briand

Després de Wilson, Stresemann; després de Stresemann, Briand. El gran artífex de la Pau, ha mort, deixant un buit a Ginebra que difícilment emplenarà ningú.

Pocs homes han tingut la tenacitat, la fermesa amb què a tot arreu Briand ha sostingut i defensat l'obra del pacifisme. El seu nom restarà inesborrable en la història com el més ferm paladí de la pau.

Aristides Briand és mort. Amb aquesta mort la política pacifista perd el seu més gran defensor

Ha mort decebut. L'obra de la Societat de Nacions no ha resultat el que ell somniava. La mateixa desil·lusió que tingué Wilson, l'ha tinguda Briand en la seva agonia, quan a Xang-Hai ressonava el soroll de les metralladores.

La vida cara

Dèiem, en un dels nostres anteriors articles, que una gran part del poble—sempre n'hi ha que viuen d'illusions—es varen creure que a l'endemà d'haver-se proclamat la República ferriem els gossos amb llonganisses.

Després entraren més a la raó, i ja començaren a comprendre que el canvi que ells havien somniat no era pas obra d'un dia, sinó de setmanes, de mesos, d'anys.

Els governs anteriors ho havien deixat tot tan malament, que era molt difícil arranjar-ho una miqueta.

Els ànims — les il·lusions, millor — s'assossegaren i entrà la confiança, l'esperar amb una certa resignació que tot es posés a to a mesura del temps i de les circumstàncies.

Però aquella part del poble es comença altra vegada a impacientar. I amb ella s'impacienten els que tenien confiança en l'obra de sanejament i depuració. I sabeu el perquè d'aquest malestar general? Perquè ara farà l'any que tenim República, i poc hem vist en sentit de millorament. Hem de convenir que la República ha fet coses admirables; però n'ha deixat d'altres per fer que no tenien, no podien tenir demores ni ajornaments de cap mena. Sobre tot per ço que fa referència al cost de la vida.

La vida es posa impossible. I s'hi posa per als que treballen. I encara més per als que no tenen feina, que, per dissort, són molts.

Per al ric, per aquest brètol que amb República com en monarquia sempre és ric igual; per aquest miserable explotador que té autos de preu i dones de preu, per aquest no té cap importància que la vida s'encareixi. En el seu pressupost, vint o trenta duros mensuals, de poca cosa el perjudiquen. A qui perjudiquen i aplanen és als pobres, que hem de lluitar, de treballar com unes bèsties per a guanyar quatre xavos setmanals.

Per a nosaltres, en té molta, d'importància, que les coses, les coses precises, naturalment, les coses sense les quals no podem viure, pugui de preu.

El nostre clam de protesta deixariem de fer-lo si ens diguessin que els autos i les dones de què parlàvem abans s'han augmentat de valor d'una manera considerable. Que els perfums costin un ull de la cara. Però és que s'apugen els queviures, els tramvies, els tabacs. S'apugen totes les coses que més directament afecten el poble, la gent que treballa, aquesta bona gent per als quals sembla que la vida no s'hagi fet per ells, com si a la vida només hi tinguessin dret les persones riques.

Cada dia sentim el constant ploricó de les dones que van a plaça. No es cansen de rondinar.

—Aquesta mica d'ensiam, veus?, val trenta cèntims. Aquestes dues patates, dos rals. Aquest bròquil, una pesseta...

Nosaltres, que en coses de plaça no hi entenem, no sabem si és car que un bròquil valgui una pesseta.

Però sabem que el pressupost no arriba enlloc. Que la dona cada dia se'n exclama. Que a desgrat de les nostres idees, diu mal de la gent que duen les regnes de la nació.

A vegades, quan està molt enfurismada, quan del bròquil aquell n'hi han demanat encara més, és tanta la seva exaltació, que parla d'una manera que ens fa escriuir. Deixa els polítics — aquells homes amb els quals simpatitzem — com un drap brut; l'Ajuntament els posa de volta i mitja.

Naturalment que nosaltres la deixem esbravar i no fem cas d'aquell miting improvisat que vulgues que no hem d'escoltar resignadament per tal d'atemperar-li una mica els nervis. Però quan ja ha acabat de discursar i ha dei-

xat les coses del cistell damunt la taula, fem una pausa personal, meditem uns moments i per nosaltres diem, en veu ben baixa, perquè ella no ho senti:

—Potser sí que té raó...

AGUSTÍ COLLADO

L'eterna comèdia

Unes paraules caçades al vol en el "Metró", ens han suggerit aquest article. Han estat unes paraules buides, de pur formulisme, emprades mantes vegades per tots els que habitem aquest planeta.

Les ha dites un home a una xicota endolada. Pel que hem pogut oir, a aquesta darrera se li acabava de morir la mare, i ell, en assabentar-se de la trista dissort, amb cara compungida, exagerant la seva tristesa, ha pronunciat amb to patètic les paraules de costum: "L'acompanyo en el sentiment".

Paraules que han esdevingut tradicionals: sempre són les mateixes i que, segons diuen, palesen el nostre sentiment per la mort d'una persona. Si volem ésser sincers, hem de confessar que són unes paraules desproveïdes de pietat, apreses en el teatre de la vida, que tots repetim a l'objecte d'expressar un condol que no sentim.

Són paraules que serveixen per representar una comèdia: la comèdia de la qual som actors una, dues i més vegades, durant la nostra vida. Aquestes paraules, juntes amb la farsa dels cants dels capellans, el seguici i les corones dels amics, són tot una insinceritat. Tot això es fa per quedar bé, i si aquesta societat imbecil, de la què per dissort nostra formem part, ens digués que per palesar el nostre sentiment haviem d'estripar-nos les vestimentes, ho fariem tal com ho feren els nostres avantpassats.

Decididament, la hipocresia és innata en nosaltres. Som insincers tota la vida, i fins al darrer moment portem el nostre fingiment al refinament més extrem. Què és, si no això, l'acomiar els familiars i els amics, en emprendre llur darrer viatge, amb paraules hipòcrites? Quantes vegades, en trobar un amic endolat, hem sentit un pregon enuig d'haver d'oir els detalls de la mort d'un dels seus familiars. Aquestes coses sempre torben la tranquil·litat d'un, i malgrat les nostres sentides paraules de condol, la relació de la mort d'altri no ens interessa.

- D'on veniu?
- D'escoltar el sermó del bisbe.
- Què tal?
- Ens ha agradat quasi tant com el discurs de Lerroix.

Nosaltres, que procurem ésser el més sincers possible, quan hem tingut la dissort de perdre algun dels nostres i hem estat escoltant les paraules hipòcrites d'un amic, hem tingut vehements desigs de dir-li: "I a vostè, què se li en dóna.

Es més; no volem ésser hipòcrites ni volem que els altres en siguin amb nosaltres. La mort només pot sentir-se de la vora: quan ens pren un ésser volgut. Però quan arrabassa la vida d'altri, el dir que nosaltres compartim el sentiment dels familiars del mort, equival a mentir descaradament.

Aquest sentiment, que hauria d'ésser el mateix per la pèrdua de qualsevol ésser humà, té els seus graus i categories. Si s'ha perdut el pare o la mare, el sentiment dels amics és intens. Si hom perd un germà o germana, el sentiment ja és menys marcat. I si es tracta de la pèrdua d'un avi, oncle o d'un altre parent, llavors una senzilla exclamació: Ah! condensa tot el condol i ensems palesa que aquesta pèrdua és de poca importància!

Tots som uns hipòcrites: nosaltres, vosaltres, els de més enllà. El més sensible és que inconscientment anem ensinistrant els nostres fills en la representació d'aquesta vil comèdia de la qual nosaltres en som actors consumats.

H. C. SANTEUGINI

Reivindiquem-nos

Espanya travessa una època de tortura proletària; tot home integrat a la massa obrera sent com mai ha sentit un neguit de reivindicació de classe, i d'això se n'han dat compte els polítics i els aspirants a cabdills. L'estament obrer, amb les seves quimeres, ofereix als demagogs motiu per destacar-se ben prompte en la política; el sol fet d'ésser la classe més escarnida i befada, la més necessitada i vexada, fa que puguin oferir-se-li, prometre-se-li, àdhuc de parlar-li de repúbliques paradisiàques, d'atènyer els seus enemics com elements pertorbadors i obstaculitzadors de les seves merescudes compensacions, caient damunt la misèria de llur classe una pluja de benediccions revolucionàries que acaben per torturar la seva ànima oprimida.

Tots els polítics s'han recolzat en les seves vicissituds per establir règims democràtics i liberals, i un cop situats en el camp polític, senten el goig de veure's venerats i de fruir interessos que no voldrien perdre ja mai més, encara que ronquin les imatges de la massa que espera les promeses tirades un dia tribuna avall.

L'obrer viu esclau de la demagògia, esbatega en un caos perpetu, és una fera acorralada i fuetjada pels domadors hàbils que penetren en el seu jaç, i si una vegada amb les seves urpes ha conquerit unes llibertats, és perquè el socialisme, el sindicalisme i l'anarquisme s'han esmunyit furtivament per unes escaletes de la seva presó. L'obrer no necessita cap política per alliberar-se dels mals que l'atueixen, ni les seves quimeres no han de servir de guia per als que volen triomfar en la política. Quan hom es doni compte que la seva existència humana i la seva representació social estan per damunt de la classe conservadora, capitalista i burgesa, llavors s'administrarà convenientment els interessos comuns de la seva classe; administració intuïtiva que, per mitjà d'aquesta cultura que tant prediquen, es farà sense superar-se i fusionar-se amb els drets que se li neguen.

L'essència d'aquest alliberament és intensament revolucionari; però per arribar a aquesta revolució, s'hi ha d'anar per mitjà de la instrucció, i l'obrer ha d'anar-hi precipitadament, vers aquesta instrucció, si és precís, revolucionàriament; però dir avui als homes que facin una revolució per assaltar les aules i les càtedres, és inspirar-los una

reivindicació utòpica, perquè sols els han parlat d'una revolució anàrquica i sagnant.

Cal tenir en compte que l'obrer ha de posseir una cultura per saber regir i per administrar, i perquè no l'arrossequin com un be per aquests caminals tenebrosos. Avui l'obrer no disposa d'hores per instruir-se, i els mitjans econòmics tampoc no li arriben.

Hem de fer una revolució, no de cara a aquests monuments que fan ombra al proletariat; ha d'ésser una lluita constant i ordenada perquè les portes universitàries s'obrin als obrers; una lluita de categoria, perquè la jornada sigui breu i intensiva, que és la que ha de proporcionar la unitat moral dels obrers; cal crear unes entitats industrials per fer desaparèixer el factor capital, i proveir elles mateixes els mercats.

I així i només així el proletariat assolirà la llibertat en el treball. D'aquesta faisó només els seus anhels de reivindicació seran una bella realitat.

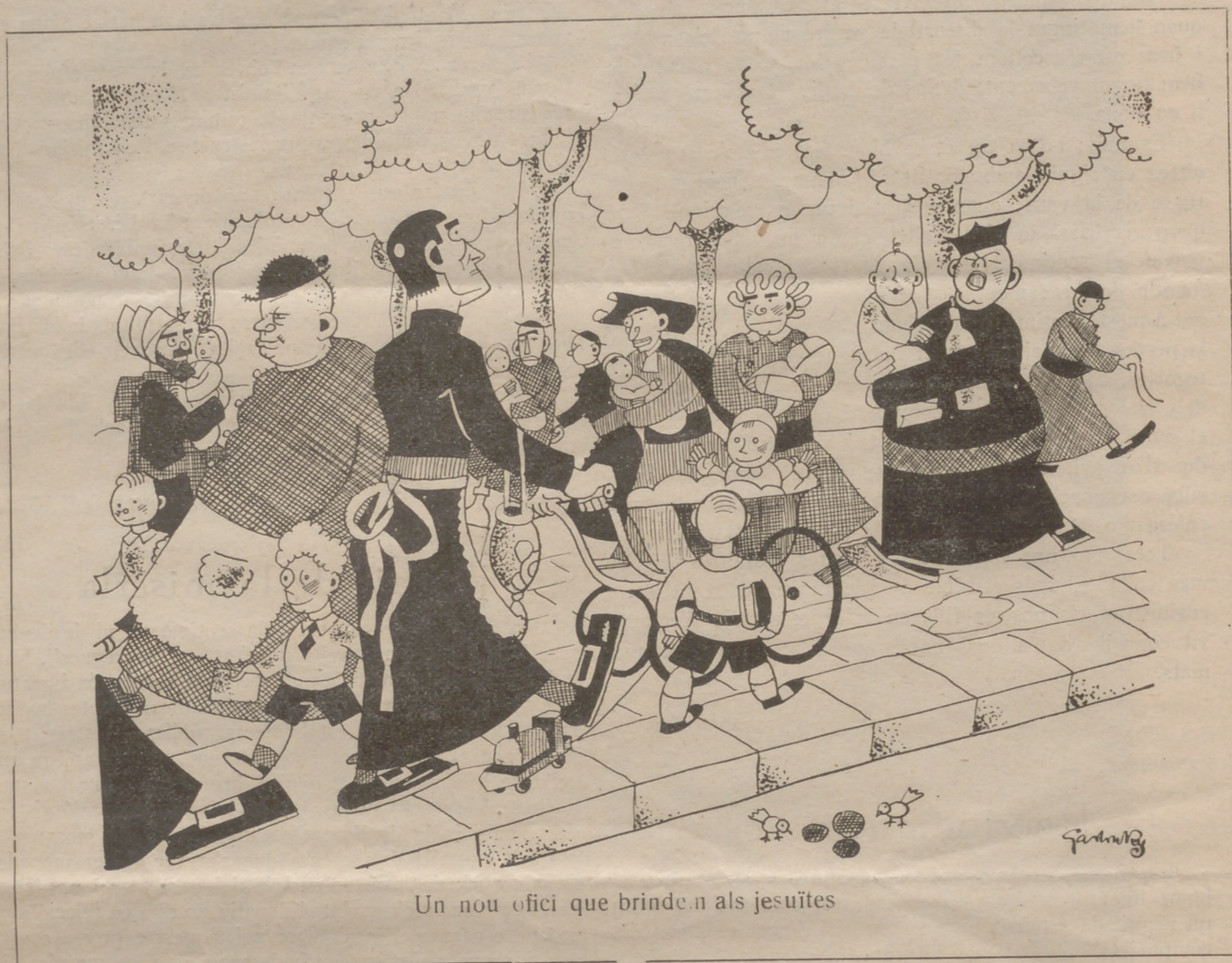
BALDOMER XIFRÉ

Lacais de la misèria

No es tracta de cap pel·lícula sentimental ni de l'exhumació del títol d'una vella novella per "entregues". Vull referir-me senzillament a un espectacle vergonyós i gratuït que s'està donant a Barcelona tots els dies i a totes les hores. A les portes dels establiments públics — teatres, temples, bancs, Correus, grans magatzems... — s'hi aplega una colla de bordegassos i ganàpies, bruts, espellifats i alguns d'ells amb els peus nusos, l'única missió i ocupació vistent dels quals és la de llençar-se amb bonior de mosquer a obrir la portella dels cotxes que s'aturen. Unes monedes de coure són la paga voluntària del petit servei no demanat, i com que molt sovint el donatiu no està en relació amb ço que esperava el lacai espontani, aquest expressa a viva veu i sense eufemismes el desencís que es guarda "in petto", en circumstàncies semblants, l'enfaristolat porter de gran hotel o casino, tivat com un gentilhome, que troba sempre curta la "propina".

Hi ha gent que fa de lacai per ofici, i altres que ho són per condició moral que els mena a la servitud, en facin o no en facin. Aquests no ens interessin. El que ens revolta i ens indigna és el fet d'existència d'aquesta jovenalla que es dedica en ple carrer, sense esforç ennoblidor, a la miserable i innecessària tasca d'obrir i tancar portelles d'auto. Es una de tantes modalitats de la mendicitat i de la vagància i constitueix també un esquer d'atracció de forasters indesitjables. Tota la pompa i la magnificència brillant i enlluernadora d'una gran ciutat es converteix en una ridícula i sarcàstica paròdia davant la realitat d'un contrast d'oripell i de misèria, de luxe banal i d'indignència repel·lent. Quan veiem els magnífics membres de la nostra Guàrdia municipal muntada que senyoregen orgullosament, amb llurs vistosos uniformes i llurs cascots emplomallats, damunt els esplèndids corcers de sang, i ho comparem amb la desnarida i espellifada tropa dels francs tiradors de l'obertura de portelles, no podem dissimular el nostre rubor. Sobra una cosa o bé sobra l'altra. No pretenem que es vulgui fer quedar bé la ciutat allunyant de la vista pública l'espectacle indecorós de la misèria que put, que es grata i que badalla. No es resol la qüestió amagant els pobres. El que cal és fer una tria, una neteja, una depuració, de primer antuvi. Després és forçós atendre la necessitat allà on sigui i costi el que costi.

Aquesta quitxalla que s'està embrutint i engandulint en la fàcil i humiliant tasca d'obrir portelles, deu anar a l'escola, al taller, a la fàbrica, al camp, i molts d'ells a casa seva. Qui no sàpiga o no encerti a endegar aquest problema d'higiene social i d'assistència ciutadana, no té dret a omplir-se la boca i eixordar-nos les orelles parlant-nos de civisme, de cultura i d'amor al proïsme. Hom parlava no fa gaire d'enriquir la col·lecció zoològica del nostre Parc municipal amb l'adquisició de nous exemplars, Està bé;

Un nou ofici que brinde.n als jesuïtes

però a condició de no donar motiu a què es desvetlli en l'ànim dels joves lacais d'avui l'instint de petita fera que pot convertir-los, un dia, en enemics d'una societat que no ha sabut emparar-los ni guiar-los.

Funciona, segons tenim entès, una Junta de Protecció de la Infància, dividida i subdividida en delegacions, ponències i comissions. Potser es tractarà de posar guari-ment a aquest mal i a d'altres d'idèntica gravetat, per mitjà de lluminosos informes i d'interessants memòries sembrats de bones intencions i enriquits amb una erudició "à la page" amb la més novíssima tecnologia social; però ens temem que a fi de comptes no ens resulti com aquella complicada i parençosa màquina per ensucrar maduixes que va enginyar-se el càustic humorisme de Santiago Rusiñol.

FRANCESC CURET

REPICS

EL SENYOR ROYO VILLANOVA I LA S. DE N.

El senyor Royo Villanova, a qui en ple Parlament li van dir dimecres que havia enganyat Valladolid, ha decidit canviar de disc, en vista de què els atacs a Catalunya ja no fan gràcia als blaters de "El Norte de Castilla", ara es fica amb la Societat de Nacions.

Decididament, el senyor Royo Villanova progressa.

EL TRIOMF DE DE VALERA

A Irlanda han tingut lloc eleccions.
I han guanyat els separatistes.

Bona lliçó per als anglesos que pretenen minvar les atribucions de l'Estat Lliure d'Irlanda.

I per a uns altres que no són anglesos, però que també pretenen minvar unes altres atribucions.

INDIFERÈNCIA

Els japonesos cometem, a Xina, tota mena d'atropellaments. Metrallen els vells, les dones i els nens; calen foc a les cases dels ciutadans pacífics, arrasen totalment les comarques on arriben...

Mentrestant, la humanitat resta indiferent.
Es a dir, no; recull firmes per a la pau...

L'EXEMPLE DE FORA

Incompatibilitats, duplicitats de càrrecs, sou màxim dels funcionaris... A Madrid van fent la seva feina.

I els nostres funcionaris, què? Ja són prou purs i prou treballadors?

LA LLIGA I L'OPINIÓ

—La Lliga—digué en una conferència Duran i Ventosa—ha de governar, i governarà aviat. Governarà, perquè l'opinió ho reclama i la Lliga no s'hi podrà negar.

L'opinió? Quina opinió? Deu ésser una opinió de bisbes i plutòcrates... i de generals que aspiren a la Dictadura.

ELS DEL RITZ...

—Som—ha declarat el senyor Lerroix—persones ben educades...

Persones ben educades?

"Pollos bien", senyor Lerroix, "pollos bien", gairebé!